

2008

burgerschap

Openheid is best wel moeilijk

- Durf je alles te vertellen?
- Als je iets niet vertelt kunnen ze je daar ook niet op pakken.
- Ik kan toch niet alles vertellen, dat kost me een kwartier per dag.
- De baas wil niet eens weten wat ik allemaal meemaak

In dit nummer:

Openheid	1
Doorvragen	1
Staat het op papier?	2
CAO-boekje	2
Ai...	2
Goede naam	3
Durf je anders te doen dan je collega?	4
Hoe denkt de baas er over?	4
Liegen helpt niet altijd	4
Gert hoeft niet terug te komen	5
Gert heeft ander werk	5
Je weet het al	6
Opdracht voor op het bedrijf	6
De maïssoogst	7
Wat is dit nou weer?	7
Communicatie	8
Communiceren moet je leren	8

Openheid

Arie en Herbert van loonbedrijf Padder zijn aan het inkuilen bij melkveehouder Kuiper. Het gaat goed, totdat Arie met zijn voorwiel de buitenkraan van de stal raakt. Gelukkig valt de schade mee en is de boel alleen verbogen. De jongens kijken er samen even naar en buigen de boel weer recht. Boer Kuiper is niet in de buurt, daarom gaan ze weer verder met het werk. Ze vergeten al snel wat er voorgevallen is.

Als ze maandag op het werk komen horen ze van hun baas dat hun ongelukje grote gevolgen heeft gehad. In de nacht is de leiding gesprongen en het hele erf van melkveehou-

der Kuiper is onder water gelopen. Het loonbedrijf werd zondagmorgen gebeld om uitleg te geven en om de schade op te nemen. Padder wist echter niets van dit voorval en stond met de mond vol tanden. Hij is boos en roept zijn werknemers ter verantwoording.

Vragen om samen over te praten:

Wat ging hier mis?

Hoe had dit misverstand voorkomen kunnen worden?

Wanneer meld je wel iets aan je leidinggevende en wanneer is dat niet nodig?

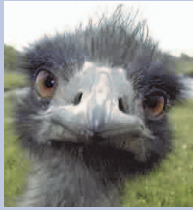

Doorvragen

Mart is al een tijdje op weg om gras te halen. Zijn baas heeft hem de route uitgelegd. Maar hij begint zich nu wel wat onzeker te voelen. 'Niet aan toegeven', zegt hij tegen zichzelf. Je kunt niet voor elk wisselwasje aan de telefoon hangen. Op het moment dat hij echt begint te twijfelen of hij hier wel rijden mag, hoort hij een sirene.

Hij rijdt inmiddels op een grote brug en de sirenes komen nu wel heel dicht bij. Wat blijkt? Mart rijdt op de IJsselbrug bij Zwolle op de snelweg A 28. Dat is foute boel!

BPV-overeenkomst??

Staat het op papier?

Harry zit op het VMBO en wil aan de opleiding loonwerk BBL beginnen. Hij maakt een afspraak met loonbedrijf Ratel. In de zomerperiode kan hij bij drukte gebeld worden. Per september komt hij echt in loondienst.

In eerste instantie gaat het goed met Harry bij het bedrijf. Totdat de loonwerker half november besluit om Harry te ontslaan. Het bevalt niet volgens Ratel, de jongen neemt te weinig initiatief. Teleurgesteld vertelt Harry het verhaal aan zijn ouders. De ouders van Harry proberen de loonwerker op andere gedachten te brengen, helaas tevergeefs. De ouders van Harry zijn boos, ook omdat het loon dat Harry ontvangen heeft veel te weinig is. Ze schake-

len de school en Aequor in om de onderste steen boven te krijgen. Achteraf blijkt dat het loon zwart is betaald en dat Harry nooit officieel in dienst is geweest. Was hij dan wel verzekerd tegen ziekte en ongevallen? Moeten de overuren dan niet betaald worden? Er is wel een BPV-overeenkomst (2 jaar geldig) getekend, heeft die dan geen waarde? Allemaal vragen die spelen. Met veel moeite zijn beide partijen er nog net zonder rechtbank uitgekomen.

Vragen

1.

Wat is het verschil tussen stage en werken?

2.

Hoe zit het met de verzekeringen?

3.

Kun je na meer dan 2 maanden in loondienst ontslagen worden?

4.

Geeft de BPV-overeenkomst in bovenstaand verhaal rechten aan de leerling/werknemer? Is een rechtszaak verstandig als je verschil van mening hebt over loon en dergelijke?

Ma
g
ik wel in de zomer op vakantie ??

CAO-boekje

In het CAO- boekje staat handige informatie, zoals:

- Mag je vrij zijn op Koninginnedag? Ook als het voor het eerst stralend weer is en er veel werk is?

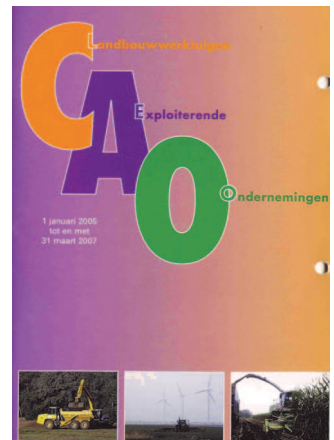
Wanneer spreek je over 'overuren'?

Sommigen jongens blijven aan het eind van de dag wel eens wat rondhangen en verrichten hier en daar wat hand en

spandiensten. Is dat werk? Moet de werkgever dit als 'overwerk' uitbetalen?

Werkgevers mogen overuren verrekenen in de vorm van vrije tijd. Niet alle overuren kunnen worden verrekend. Kijk in het CAO-boekje hoe dit zit.

Wat is het beloningspercentage als je werkt tussen 22.00 uur en 06.00 uur?

Ai..

Meneer Kraat stopt voor het rode licht van de spoorlijn. Tot zijn verbazing komt van de andere kant een tractor die nog net voordat de trein komt het spoor oversteekt. Hij schrikt. 'Komt dat wel goed?' Al snel verandert zijn schrik in boosheid. Op de tractor ziet hij nog net de naam van het loonbedrijf staan en hij besluit te bellen.

Wat moet de contactpersoon tegen meneer Kraat zeggen? Hij staat met zijn mond vol tanden. En hij is niet blij. Want hoeveel mensen horen dit verhaal? Op deze manier wordt de naam van het loonbedrijf te grabbel gegooid.

Weet je wat de tractorchauffeur later zei? Het kon nog net.....

Goede naam

Het loonbedrijf moet op de werknemers kunnen rekenen. Ook op stagelopers. Als je weg bent met de trekker kun je van alles bedenken. Toezicht is er niet als je alleen met de trekker en kipper op weg bent. Ga je aan de kant op een smalle weg als er tegenliggers aankomen? Voldoende aan de kant, ook weer niet teveel natuurlijk. De baas ziet je waarschijnlijk niet, maar meestal rijd je wel met de naam van het bedrijf op de trekker.

Het loonbedrijf heeft altijd een "naam". Het is een keurig bedrijf, netjes. Plezierige mensen. Ze willen je altijd wel even helpen. Andersom kan het ook: het is er een bende. Ze rijden rond met

slechte verlichting en gaan veel te hard door het dorp, wegpiraten!

Het is beter om goed bekend te staan. Niet alleen bij klanten maar ook in de omtrek bijvoorbeeld bij burgers en de gemeente. Een slechte naam werkt in je nadeel bijvoorbeeld als er een schuur bij moet komen, of als je voor iets anders toestemming van de gemeente moet hebben. Een slechte naam bij de politie kan ook geld kosten. Het kost jaren om een goede naam op te bouwen, maar slechts enkele minuten om die naam te grabbel te gooien. Met welke snelheid je over de weg gaat is dus niet alleen afhankelijk van de combinatie waar je mee rijdt en de kwaliteit van

de weg, maar ook van de bebouwing-kinderen-wegbreedte enzovoort. Jouw snelheid moet voor de buurtbewoners 100% acceptabel zijn.

Passeren van (jonge) kinderen op de fiets kan niet voorzichtiger genoeg! Hou altijd maximaal afstand. Rijden met gebrekkige verlichting mag niet voorkomen. Controle (ook al is dat niet de gewoonte op jouw bedrijf) moet dagelijks. Als er een ongeluk gebeurt en later blijkt dat je de spullen niet voor elkaar had, dan is dat een ramp.

Verantwoordelijkheid is een belangrijk woord. Dat kun je niet maar zo leren. Je kunt je wel houden aan verstandige regels.

Opdracht

Bedenk samen in een groepje 10 regels die de "goede naam" van het bedrijf ten goede komen. Wees creatief, dus niet 10 verschillende verkeersregels of zo.

Agent
te vriend
houden

10 regels

De

via zat door de hele
kamer

Durf je anders te doen dan je collega?

Van collega's kun je veel leren, maar het kan ook zijn dat zij er gewoontes op na houden die je maar beter niet kunt overnemen.

Stel jezelf voor als je bij een klant komt die je nog niet eerder hebt ontmoet.

Krijg je koffie of iets anders? Bedank daarvoor en kijk de persoon aan.

Spreek met twee woorden en zeg 'U' tegen een klant.

Vragen om samen over te praten:

Denk je wel eens: "Zo zou ik nooit met klanten omgaan"?

Wie legt het contact als je met meer mensen van het loonbedrijf bij een klant komt?

Is het goed om in de trekker te blijven zitten als je collega met de klant praat?

Hoe denkt de baas er over?

Een werknemer die altijd te laat komt, wekt irritatie op bij de werkgever. Om dergelijke situaties te voorkomen of bij te sturen is het van belang dat de werkgever diverse acties onderneemt. Zo kan hij gesprekken voeren met de werknemer, bijvoorbeeld tijdens het werk of in een functioneringsgesprek. Naar aanleiding daarvan

kunnen werkgever en werknemer samen verbetervoorstellen en terugkoppelingsmomenten vaststellen. Deze gegevens moeten schriftelijk vastgelegd worden, zowel voor werknemer als voor het personeelsdossier. Mocht het in de arbeidsrelatie toch fout gaan, dan kan de werkgever aantonen dat hij er alles aan heeft ge-

daan om de werknemer te helpen. Anderen kunnen dan zien dat de werknemer herhaaldelijk kansen heeft gekregen om zich te verbeteren.

Iedereen heeft wel enkele verbeterpunten. Ga je daar bewust aan werken en laat je zien dat er vooruitgang is?

Liegen helpt niet altijd

Wim transporteert mest van de stal naar de container op het land. Tijdens het werk heeft hij een pak vla gekocht bij de rijdende winkel. Op de trekker geniet hij van het lekkers. Het laatste beetje wil er echter niet goed uit. Wim is erg zuinig op zijn trekker en nou zit hij met dat pak in de cabine. Om te voorkomen dat de vla in de cabine lekt, gooit hij het pak achter de stal.

Tijdens de theepauze

vraagt de vrouw van de boer hem dringend of hij iets weet van een vlapak. Wim doet net of hij nergens van weet. Hij vindt dat ze niet zo'n drukte moet maken over iets dat niet veel voorstelt. Aan het einde van de werkdag had hij misschien het pak wel weer meegenomen.

Wat blijkt nu? De jonge hond van de boer heeft het pak gevonden. Blijkbaar zat er nog veel vla in, want de keuken en kamer

zitten er mee onder.

Dat is niet leuk. Wim moet nu wel bekennen dat het pak bij hem vandaan komt. Het leugentje om bestwil werkt zo erg in zijn nadeel. Want het vertrouwen van de boer is weg. Gaat de boer of de vrouw van de boer dit ook aan de baas vertellen? Hoe moet Wim dit oplossen?

Op internet kun je heel wat vinden. Kijk op: [www.....](#)

Gert hoeft niet terug te komen

De docent komt op het leerbedrijf en hoort dat Gert niet meer terug hoeft te komen. Wat is er voorvallen? Kan hij niet trekker rijden, heeft hij schade gemaakt? Nee, dat is het niet. Gert doet zijn werk goed, maar hij praat te weinig. Onder de koffie, na het werk en zelfs op vrijdagmiddag zegt hij bijna niets. 'Weet je wat nog het ergste is?' zegt de

loonwerker: 'Hij groet je niet eens als hij 's morgens komt.'

Tja, dat had de docent nog niet eerder meegemaakt. Dat een leerling om die reden niet langer bij een bedrijf mag werken. Hij besluit om eens een goed gesprek te voeren met Gert.

Gespreksvragen

Als jij jezelf herkent in Gert, hoe kun je dan leren om wat 'vlotter' te worden?

Ook al ben je erg verlegen en weet je vaak niet wat je moet zeggen, wat kun je (moet je) altijd wel doen?

Be

rt
volgt een BBL
opleiding loonwerk
en moet nog veel
leren

Gert heeft ander werk

Met Gert is het toch weer goed gekomen. Hij werkt nu op een ander en groter bedrijf en weet van aanpakken. Ook is hij handig met trekkers en machines.

Helaas blijft het niet goed gaan. Een aantal automobilisten heeft naar het bedrijf gebeld, omdat een van hun werknemers op de buitenwegen nauwelijks opzij gaat. Soms moeten zij letterlijk met

vier wielen de berm in.

De baas geeft Gert een waarschuwing. Hij luistert hier goed naar, want daarna zijn er geen klachten meer. Toch gaat het nog een keer flink mis. Op zaterdagmorgen gaat de baas zelf injecteren. Hij wil op tijd bij de klant zijn, maar dan blijkt dat de achterband van de trekker leeg staat en dat de tussenas behoorlijk krom is.

"Wie heeft dat gedaan? Waarom weet ik hier niets van?" denkt de baas. Hij gaat op onderzoek uit. Gert heeft vrijdag op de trekker gereden maar is zonder iets te zeggen vrijdagmiddag vertrokken. Erger kan bijna niet.

Hoe moet je reageren als je een stomme fout (schade) hebt gemaakt?

Tussenas krom op vrijdagavond?

Je weet het al

Sommigen weten het al halverwege de uitleg. Ze beginnen al druk te praten over wat ze allemaal al weten. Ze weten de weg, de opdracht, kennen de klant en weten ook direct wat er gebeuren moet. Zelfs de hoeveelheid per hectare.

Ho, ho, ho, stop!

Luister eerst heel goed. Herhaal de opdracht, vooral als het gaat over de hoeveelheid per ha (bijv. mestgift, kalk hoeveelheid, kg graszaad).

Is iets je niet helemaal duidelijk? Stel dan vragen. Vooral als je iets nog niet vaak gedaan hebt. Het is belangrijk om niet te snel van start te gaan.

Wanneer je aan slag gaat, controleer dan je werk. Kijk of je uitkomt. Reken van tevoren al een beetje uit, hoeveel banen een ha is. Lukt jou dat niet of twijfel je, vraag dan of iemand je wil helpen!

HO

Ho stop.....

Een ha is niet 4 banen van 5 meter breed en 300 meter lang!

Opdracht voor op het bedrijf

Vraag het CAO-boekje en de VGM- en bedrijfsregels. Maak de volgende opdracht in de vorm van een kort verslag/interview met jouw leidinggevende.

1 Worden de CAO-regels door het bedrijf (in grote lijnen) toegepast?

2 Staan er zaken in de CAO die (bijna) niet uitvoerbaar zijn?

3 Worden overuren uitbetaald, verrekend of beide?

4 In welke periode kan het personeel geen vakantie opnemen?

5 Welke regels uit de CAO moet een werknemer goed in de gaten houden? (werknemers hebben ook plichten)

6 Op welke tijden mag de werknemer afspraken maken met dokter, tandarts en bijv. kapper?

7 Mag een personeelslid meebeslissen bij de aanschaf van machines of werktuigen? (zie art 55)

8 Is er een mogelijkheid om via de werkgever (extra) cursussen te volgen of een rijbewijs te behalen?

9 Als je ontslag neemt, moet je dan de cursuskosten (gedeeltelijk) terugbetalen?

10 Wie is bij jullie op het bedrijf aanspreekpunt voor arbo en veiligheid?

11 Welke bedrijfsspecifieke regels staan er in de VGM- en bedrijfsregels?

12 Welke persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) worden verstrekt?

13 Hoe zit het met de draagplicht van deze PBM?

14 Wat wordt er van de medewerker verwacht "na afloop van het werk"?

VGM- en bedrijfsregels

Op internet kun je heel wat vinden .

Kijk op: [www.....](#)

De maïsoogst

Voor veel medewerkers op een agrarisch loonbedrijf is de maïsoogst het hoogtepunt van de werkzaamheden.

Je bent net 16 of 17 jaar en dan mag je al met een trekker en silagewagen de weg op.

Het bedrijf geeft jou dan veel verantwoordelijkheid. Niet alleen wat de kosten van de combinatie betreft,

maar ook de goede naam van het bedrijf ligt in jouw hand. Als er iets mis gaat, kan de hoogte van de verzekeringspremie van het bedrijf omhoog schieten.

Controleer daarom regelmatig of alles in orde is. De spiegels, de verlichting, de wielmoeren en vooral ook de kipperknobbelbevestiging.

Opdracht

Schrijf kort een aantal punten op die mis gaan tijdens de maïsoogst bij anderen. Je hebt vast wel gehoord en gelezen over zaken die mis zijn gegaan. Bespreek die punten en geef aan hoe het voorkomen had kunnen worden.

Ge_k

Dat je zo maar een splitpen vergeten bent. Wat doe je om dat niet weer te vergeten?

Wat is dit nou weer?

Er hangt nog zoveel troef aan deze wagen, dat de lichten slecht zichtbaar zijn. Het is de vraag of de lichten het wel doen, want de chauffeur geeft ook geen richting aan.

Beetje bochtig geeft niet, het is maar groenbemester. Toch??

Communicatie

Wat is altijd goed?

1. Enthousiast overkomen.
2. Duidelijk groeten.
3. Vul zelf aan.....

CONVENANT

Wat kun je beter maar niet doen?

1. Altijd klagen.
2. Afwachten tot iemand anders het initiatief neemt.
3. Halve waarheden vertellen.
4. Ontkennen tegen beter weten in.
5. Jezelf ergens uit willen redden.
6. Zeggen dat je het wel kunt, terwijl je het nog moet leren.

Communiceren moet je leren

Door gewoon te beginnen met een opdracht kun je al heel wat leren. Een interview afnemen is leerzaam voor jou, de praktijkopleider en voor je klasgenoten.

Opdracht:

Vertel aan de hand van enkele foto's iets over de leidinggevenden. Via een interview ben je er achter gekomen wat belangrijk is voor (jonge) werknemers en wat ergernissen zijn.

Kijk voor meer info op:

Www.

Jij bent wel het visite kaartje van het loonbedrijf